

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku F. M. i K. G.

o zezwolenie na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem O. M., D. M. i A. M.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 maja 2020 r.,
zażalenia wnioskodawczyni K. G.

na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 11 października 2019 r., sygn. akt VI Ca (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 października 2019 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczyni K. G. od postanowienia tego Sądu z dnia 21 maja 2019 r. wydanego w sprawie o zezwolenie na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich O. M., D. M. i A. M. Orzeczeniem tym Sąd Okręgowy, po rozpoznaniu apelacji wnioskodawców, uchylił zaskarżone przez nich postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 3 września 2018 r. i wniosek odrzucił.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 11 października 2019 r. wskazano, że wniesiona skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna ze względu na brzmienie art. 519¹ § 2 k.p.c. W sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach o przysposobienie oraz o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. Wniesiona skarga kasacyjna nie dotyczy żadnej ze spraw, w których art. 519¹ § 2 k.p.c. przewiduje dopuszczalność skargi kasacyjnej, wobec tego należało ją odrzucić na podstawie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wniosła wnioskodawczyni K. G. Powołując się na naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 519¹ § 1 i 2 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię oraz art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 i art. 519¹ § 1 i 2 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i bezzasadne odrzucenie skargi kasacyjnej, wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

W uzasadnieniu zażalenia skarżąca wskazała, że sprawa, w której wniosła skargę kasacyjną, jest sprawą z zakresu stosunków między rodzicami i dziećmi, jednak rozstrzygnięcie w niej, gdy sąd nie rozpoznaje sprawy, lecz wniosek odrzuca na skutek braku jurysdykcji bezpośrednio ingeruje w sferę praw i obowiązków małoletniego z zakresu prawa spadkowego. W związku z tym dopuszczalność skargi kasacyjnej należało oceniać przez pryzmat art. 519¹ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 519¹ § 2 k.p.c. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach o przysposobienie oraz o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. Pojęcie „sprawy z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli” należy interpretować przez pryzmat systematyki kodeksu postępowania cywilnego, który w dziale II tytułu II księgi drugiej części pierwszej zawiera przepisy poświęcone sprawom z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli (art. 561-605 k.p.c.). Przez określenie według rodzaju sprawy, w których przysługuje skarga kasacyjna należy zatem rozumieć

sprawy odpowiadające tej systematyce (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 207/01, nie publ., z dnia 20 lutego 2014 r., I CZ 8/14, OSNC 2015, nr 1, poz. 11, z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CZ 116/13, nie publ., z dnia 5 sierpnia 2014 r., IV CSK 126/14, nie publ., i z dnia 3 marca 2017 r., I CZ 28/17, BSN 2017, nr 5, s. 14). Wśród tych spraw lokują się m.in. sprawy z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi (art. 579 – 584 k.p.c.). Skarga kasacyjna w tych sprawach, jak wielokrotnie wskazywano w judykaturze, jest niedopuszczalna, co uzasadnia się także przez wzgląd na obniżoną stabilność zapadających w nich rozstrzygnięć i możliwość ich zmiany na podstawie art. 577 k.p.c. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2001 r., IV CKN 310/01, nie publ., z dnia 5 lipca 2002 r., III CZ 68/02, nie publ., z dnia 9 listopada 2004 r., IV CZ 152/04, nie publ., z dnia 16 listopada 2004 r., III CZ 102/04, nie publ., z dnia 9 grudnia 2004 r., II CZ 138/04, nie publ., z dnia 23 listopada 2005 r., II CZ 97/05, nie publ., z dnia 19 stycznia 2012 r., IV CZ 158/11, nie publ., z dnia 28 maja 2013 r., V CZ 163/12, nie publ., i z dnia 28 maja 2014 r., I CZ 28/14, nie publ.).

Z art. 519¹ § 2 k.p.c. wynika, że o tym czy w sprawie przysługuje skarga kasacyjna decyduje kryterium formalne w postaci zaliczenia konkretnej sprawy do „spraw z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli”. Do tego kategorii, niezależnie od treści rozstrzygnięcia, zaliczyć należy także sprawę dotyczącą zezwolenia sądu opiekuńczego na dokonanie przez rodziców czynności przekraczającej zakres zwykłego zarząd majątkiem dziecka (art. 583 k.p.c.). Mimo że orzeczenie w tym przedmiocie może wywierać daleko idące skutki na stosunki majątkowe z udziałem małoletniego, w tym wynikające z prawa spadkowego, nie przesądza to o dopuszczalności skargi kasacyjnej. Ustawodawca nie wprowadził także kryterium, wskazanego w uzasadnieniu zażalenia, które zdaniem wnioskodawczyni powinno być uwzględnianie przy ocenie dopuszczalności skargi kasacyjnej w tej kategorii spraw, w postaci „dobra dziecka”.

Z tych też względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 i 13 § 2 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.

